

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY
Posudek bakalářské práce

Autor: Dominika Vrablicová

Studijní obor: Český jazyk a literatura – Historie – se zaměřením na vzdělávání

Název práce (česky): Obraz habsburské monarchie v literatuře první Československé republiky

Vedoucí práce: PhDr. Nella Mlsová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Jan Bílek, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, cílem, anotací, obsahem a závěrem	B
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie	C
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy, interpretace a argumentace	C
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	B
Struktura práce (výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků), dodržení ortografické a gramatické normy, bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	D

Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A,B,C,D,E,F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.

Vyjádření vedoucího/oponenta práce k antiplagiátorské kontrole: Celková podobnost: 7 %, systém podchytil některé bibliografické údaje a citace, které byly řádně poznámkovány.

Hodnocení práce – návrh klasifikačního stupně:

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Vyložte vztah mezi názvem práce a „habsburským mýtem“. Totéž učiňte u pojmenování Rakušan a Rakušák.
2. Zdůvodněte, proč jste umístila syntetizující komparační část před analytickou část?
3. V seznamu literatury i v práci je Haškův Švejek užíván ve vydáních z roku 1953 a 1984, proč nestačilo pouze jedno z nich?

Další poznámky k práci, kritické připomínky:

Autorka si na základě zájmu vybrala za téma své vysokoškolské kvalifikační práce literární podoby Rakouska, resp. Rakousko-Uherska, resp. Předlitavska v době po první světové válce, za nově vytvořené Československé republiky. Pětatřicet stran rozvrhla na představení habsburského mýtu, „zkreslené vnímání habsburské monarchie“ a jeho pojetí v Rakousku, dále na deseti stranách v Československu a také jejich stručné srovnání. Dále na necelých deseti stranách analyzovala podle kritérií vzorek pěti literárních děl od Machara, Haška, Čapka, Halase a Durycha coby doklad zkoumané věci. Další strany tvoří obligátní úvod (s vyjádřením cíle, uchopením tématu, bez jasněji podané metodologie a bez klasifikace sekundární literatury), závěr a obsáhlý seznam literatury (bez u této práce zvláště žádoucí struktura na prameny a sekundární odbornou literaturu).

Autorka měla jasně vyložit vztah mezi podle nás širším názvem práce „obraz habsburské monarchie“ a užším psaním o „habsburském mýtu“. Při systému vzniku bakalářských prací, jejich zadávání a vypracování, je zúžení tématu pochopitelné,

má být však otevřeně, reflektovaně zdůvodněno. Nebo se domnívá, že obě pojmenování jsou totožná? Bez definice nevíme, i když užívání výrazu to dokladuje (s. 15). Nerozumí se ale prvním stát, druhým panovnický rod? Metodologii se autorka věnovala v kapitole analytické, jinak vyložila pouze pojem mýtus. Operuje pojmenováním Rakušák, ale nešlo o Rakušana? V českém prostředí je první spojen s negativním pojetím obyvatele monarchie s rakouskou identitou, případně osoby s českou identitou participující na státu nad v čase proměnlivou únosnou mez.

Aparát odborného textu autorka zvládla. Publikace Kučera – Rak odkazovaná v poznámce je v seznamu literatury, tamtéž uvedená publikace Čornejové v seznamu není. V seznamu chybí Mlejnek (s. 28) a Dokoupil (s. 39). (V poznámkách nebyla užitá díla ze seznamu Tomeš a Rak – Vlnas /Habsburkové a česká společnost/.) U Durycha je každý díl uváděn samostatně, u Haška oba díly v jednom bibliografickém údaji (s. 42). Není jasné, proč je Švejk užíván ve dvou vydáních. Kniha Identity v českých zemích... nevyšla roku 2021, ale roku 2012. Denní tisk doporučuji odkazovat nejen s číslem, ale hlavně s datem. Poznámky č. 91 a 92 lze sloučit, přičemž citovaná strana se s informací uvede za rozsah stran.

Někde autorka nedodržela styl, např. „Nastalá situace dávala najevo, že dny monarchie byly sečteny a její politické aspirace byly v nenávratnu pryč.“, s. 12, a plynulost odborného výkladu bez zbytečného opakování, např. „Habsburská říše tak zůstávala stále živá i mnoho let po svém rozpadu, po tom co byla vymazána z map a pokořena mírovými smlouvami.“ (s. 17), dvouseťleté utrpení (s. 22 a 26) nebo s. 37. Někde jí schází přesnost v písemném vyjádření, např. „národní nacionalista“ (s. 11), „zbrojit“ místo brojit (s. 11), „nadmárodní totožnost“ (s. 11), „soudobé“ místo dobové (s. 13; na s. 18 tehdejší), „diferenciovaná“ (s. 16), „ve veřejných proslovech státních příslušníků“ (s. 27), „uniknout ze spárů [...] jařma“ (s. 31), tedy využití vlastního přehledu a pochopení sekundární literatury. Někde by byla žádoucí lepší stylizace, např. „Po vzniku republiky bylo nutné občanům Československa vštípit, jak špatnou monarchie byla, aby tak vysvětlila a potvrdila důvody svého vzniku.“ (s. 21). Frazém není „zasadil do území“ (s. 16), ale na území.

Zarážející je, že se autorka dopustila nedostatků jazykových, např. od skloňování idea (s. 11), přes pravopis Velká válka (s. 15, 34, 35), „kteří na ní stále“ (s. 17), „mýtu, jež skýtá“ (s. 17), po interpunkci „V časech, kdy bylo nutné znovu obnovit a obhájit rakouskou identitu nastupoval mýtus starého mocnářství se svou idylou harmonie, pořádku a gloriolou pohádkové říše.“ (s. 13), „jsou kupříkladu Stefan Zweig, proslulý zejména díky svému vzpomínkovému dílu *Svět včerejška* (1942) či Robert Musil, jehož díla“ (s. 15), „Oproti tomu, jak bylo období vlády Habsburků prezentováno za první republiky stojí fakta, která“ (s. 21), „na kterých demonstrujeme jak konkrétně byl mýtus společnosti předkládán“ (s. 24), z učiva základní školy. Najdou se i věci pro jazykovou korekturu a redakci, např. „inspirace ně byl stále“ (s. 14), „bytosní radosti“ (s. 14), „klady [...] zůstalo“ (s. 18), „probudit.; Srov.“ (s. 18), jednoduché uvozovky v citacích (s. 18), v názvu „Co v české dějepisu“ (s. 19), „⁶⁰B“ (s. 22), chybějící kurzíva (s. 27).

Autorka při vzniku bakalářské práce pilně užíla rozsáhlou literaturu, což dnes nebývá běžné. Vypovídá to snad o jejím zaujetí náročným, interesantním a uplatnitelným tématem, moderní českou historickou pamětí spoluvytvářenou krásnou literaturou a fenoménem mýtu. Ta by ale ještě potřebovala promýšlet, strukturně a textově dotáhnout. Ve vyváženosti mezi historickou první částí a literárněhistorickou třetí částí, ve strukturaci první části, v přináležitosti a výběru subtémat (nač učebnice, výtvarné umění) k tématu, respektování zvolené časové etapy. A zdůrazněně ne zařazením sumarizující komparace před literární kapitolu (kde je uplatnění analýzy při srovnání s podaným nástinem rakouské literatury?). To se autorce s posbíráním dalších znalostí a zkušeností může podařit v práci diplomové, ke které by ji měl tento posudek motivovat.

Datum a podpis oponenta práce:

12. 7. 2023

Jan Bílek